

1. ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА – МЈЕСЕЧНЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ ДЕСЕЗОНИРАНИХ ИНДЕКСА, ОКТОБАР 2013.

INDUSTRIAL PRODUCTION – MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED INDICES, OCTOBER 2013

	V 2013 IV 2013	VI 2013 V 2013	VII 2013 VI 2013	VIII 2013 VII 2013	IX 2013 VIII 2013	X 2013 IX 2013	
Укупно индустрија	10,5	-15,2	44,0	-5,8	-27,5	2,5	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)							Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу	105,8	-27,1	120,9	-9,7	-59,7	-0,8	AI Intermediate goods
AE Енергија	-2,8	0,9	-0,7	-0,3	2,1	-1,1	AE Energy
BB Капитални производи	-12,4	-22,9	25,0	3,2	-22,8	20,7	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	-3,8	1,2	1,8	-2,0	20,9	3,8	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	-46,9	6,3	-17,2	-19,1	49,7	-6,9	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010							NACE Rev.2 Sections and Divisions
C Прерађивачка индустрија	10,9	-17,2	46,4	-4,1	-29,0	-1,3	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	-38,7	-7,7	-15,8	-8,5	23,2	-11,4	10 Manufacture of food products
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	4,1	-11,2	12,2	-8,0	11,1	6,0	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
31 Производња намјештаја	-3,8	1,2	1,8	-2,0	20,9	3,8	31 Manufacture of furniture
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабђевање паром и климатизација)	3,3	4,2	-2,6	-2,8	0,9	-0,7	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабђевање елект. енергијом и гасом	3,3	4,2	-2,6	-2,8	0,9	-0,7	35 Electricity and gas supply

¹⁾ Стопа промјене већа од 300 / Growth rate higher than 300

2. ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА – ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА, ОКТОБАР 2013
INDUSTRIAL PRODUCTION – YEAR-ON-YEAR GROW RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED INDICES, OCTOBER 2013

	V 2013 V 2012	VI 2013 VI 2012	VII 2013 VII 2012	VIII 2013 VIII 2012	IX 2013 IX 2012	X 2013 X 2012	I – X 2013 I – X 2012	
Укупно индустрија	48,4	40,1	50,0	63,6	17,2	11,1	27,6	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу	142,6	84,5	300,3 ¹⁾	256,0	64,0	37,0	101,9	AI Intermediate goods
AE Енергија	-3,2	-0,1	-4,2	-4,3	1,4	1,7	-2,8	AE Energy
BB Капитални производи	-51,8	-23,7	-7,1	180,7	41,1	62,4	11,2	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	40,2	38,9	37,2	66,3	53,9	56,0	52,4	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	-7,7	25,9	-57,0	-49,2	-31,1	-35,6	-19,2	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
C Прерађивачка индустрија	59,0	49,9	57,5	77,6	19,3	13,1	34,3	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	-5,0	23,8	-52,9	-45,9	-27,4	-34,4	-15,8	10 Manufacture of food products
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	1,2	2,2	42,4	14,7	25,0	53,4	12,9	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
27 Производња електричне опреме	-72,7	-100,0	-100,0	-100,0	220,4	-29,6	-35,0	27 Manufacture of electrical equipment
31 Производња намјештаја	40,2	38,9	37,2	66,3	53,9	56,0	52,4	31 Manufacture of furniture
D Производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдевање паром и климатизација)	-3,2	-0,1	-4,2	-4,3	1,4	1,7	-2,8	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдевање елект. енергијом и гасом	-3,2	-0,1	-4,2	-4,3	1,4	1,7	-2,8	35 Electricity and gas supply

¹⁾ Стопа промјене већа од 300 / Growth rate higher than 300

3. ИНДУСТРИЈСКА ПРОИЗВОДЊА - ИЗВОРНИ ИНДЕКСИ ОБИМА, УКУПНО, ПРЕМА ГИГ, ПОДРУЧЈИМА И ОБЛАСТИМА КД БИХ 2010 (НАЦЕ Рев.2), ОКТОБАР 2013.
INDUSTRIAL PRODUCTION - GROSS VOLUME INDICES, TOTAL, ACCORDING TO MIGs, KD BiH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, OCTOBER 2013

	Struktura Structure	IX 2013. Ø2010.	X 2013. Ø2010.	X 2013. Ø2012.	X 2013. IX 2013.	X 2013. X 2012.	I – X 2013. I – X 2012.	
Укупно индустрија	100,0	118,0	119,9	115,6	101,6	111,1	105,7	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу	28,4	123,6	119,8	151,6	96,9	136,9	136,8	AI Intermediate goods
AE Енергија	19,2	75,1	89,5	94,5	119,2	101,7	97,3	AE Energy
BB Капитални производи	0,9	169,7	204,8	123,2	120,7	162,4	111,2	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	9,8	300,3 ¹⁾	300,3 ¹⁾	174,3	104,3	156,0	152,4	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	41,6	63,1	58,7	64,4	93,0	64,3	60,2	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
C Прерађивачка индустрија	80,6	128,6	127,5	120,4	99,1	113,1	107,6	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	43,8	60,8	54,8	65,0	90,1	65,6	63,1	10 Manufacture of food products
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	11,4	189,5	196,2	135,6	103,5	153,4	113,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
27 Производња електричне опреме	3,6	88,5	61,5	122,3	69,5	70,5	65,0	27 Manufacture of electrical equipment
31 Производња намјештаја	9,8	300,3 ¹⁾	300,3 ¹⁾	174,3	104,3	156,0	152,4	31 Manufacture of furniture
D Производња и снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдевање паром и климатизација)	19,2	75,1	89,5	94,5	119,2	101,7	97,3	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдевање елект. енергијом и гасом	19,2	75,1	89,5	94,5	119,2	101,7	97,3	35 Electricity and gas supply

¹⁾ Индекс већи од 300 / Index higher than 300

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Почевши са саопштењем за март 2013. промијењен је концепт објављивања резултата индекса индустријске производње у Босни и Херцеговини. Агенција за статистику БиХ и ентитетски заводи за статистику су ускладили презентацију и интерпретацију индекса индустријске производње с оном која је прописана ЕУ уредбама о краткорочним пословним статистикама и препорукама Eurostata о публикавању индекса индустријске производње. Уредбе и препоруке су намијењене државама чланицама ЕУ, као и земљама које су у процесу придруживања, а у циљу хармонизованог израчунавања и презентирања овог показатеља.

Стога су сви резултати индекса индустријске производње (индустрија укупно, агрегати по индустријским дјелатностима и специјални ГИГ агрегати) у саопштењу табеларно презентирани у три облика: а) Десезонирани показатељи, б) Календарски прилагођени показатељи и ц) Изворни индекси индустријске производње. У складу са поменутим препорукама, индекс индустријска производње се тумачи: 1) Мјесечном стопом раста израчунатом из десезонираних индекса и 2) Годишњом стопом раста израчунатом из календарски прилагођених индекса. Из тог разлога коментари дати на самом саопштењу не укључују коментаре за Изворне индексе.

Изворни индекси у саопштењу се приказују табеларно на начин на који су приказивани у досадашњим саопштењима ради одржавања досљедности према претходно објављеним серијама. Споменути концепт индекса задржат ће се у саопштењу у дужем прелазном периоду искључиво ради корисника података који су навикли на такав начин презентирања индекса индустријске производње, а који се није мијењао дуги низ година.

Метод рачунања и базна година

Индекси индустријске производње израчунавају се кориштењем Ласпеурес-ове формуле. Нова базна година за коју је утврђен систем пондера у БиХ је 2010. и примјењује се у обрачуну индекса од јануара 2013. ЕУ Уредбом (ЕЦ) No 472/2008 прописана је примјена базне 2010 године од јануара 2013. у земљама ЕУ. Концепти, дефиниције и методологија који се користе за израчунавање индекса индустријске производње су усклађени са ЕУ прописима у домену краткорочних статистика (ЕУ STS - Short Term Statistics).

Основне информације о индексу индустријске производње и кратка методологија израчуна приказане су у публикацији "Босна и Херцеговина – Индекс индустријске производње (2013)" која је доступна на веб страници Агенције за статистику БиХ: <http://www.bhas.ba> у секцији индустрија. Рад на измјенама и допунама раније публикованог документа "Методолошко упутства за обрачун индекса индустријске производње – (МД 09)" је у току.

Стандарди и класификације

За прикупљање података, израчунавање индекса и објављивање резултата индустријске производње од јануара 2013. користе се нови стандарди: БиХ класификација дјелатности КД БиХ 2010 (базирана на ЕУ NACE Rev.2.) и БиХ номенклатура индустријских производа НИП БиХ 2010 (базирана на ЕУ PRODCOM листи 2010).

Прикупљање података

Федерални завод за статистику ФБиХ (ФЗС ФБиХ), Републички завод за статистику РС (РЗС РС) и Експозитура Агенције за

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for April 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index in Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms: a) Seasonally adjusted indicators, a) Working-day adjusted indicators and c) Original (gross) production indices. In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by: 1) Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices, and 2) Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices. For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2010 and it is used in calculation of indices since January 2013. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2010 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Bosnia and Herzegovina - The industrial production index (2013)," which is available on the website of the Agency for Statistics of BiH: <http://www.bhas.ba> in Industry section. Work on the amendments to the existing document "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index - (MD 09) "is in progress.

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and BiH Nomenclature of Industrial Products NIP BiH 2010 (based on the EU PRODCOM list 2010).

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics

статистику БиХ у Брчко Дистрикту (ЕБД) проводе мјесечно истраживање индустријске производње на подручјима њихове одговорности користећи заједнички упитник (ИНД-1) и усаглашено упутство за попуњавање. Кроз ово истраживање прикупљају се подаци о обиму производње на нивоу појединачног производа, дефинисаног у НИП БиХ 2010. Статистичке институције врше улазну контролу и едитовање улазних података које користе за рачунање индекса и достављају податке Агенцији. Агенција израчунава и објављује индексе за ниво БиХ и за Брчко дистрикт БиХ.

Рокови достављања првих (прелиминарних) података БХАС-у су:

- ФЗС ФБиХ - до 17. у мјесецу за претходни мјесец
- РЗС РС - до 19. у мјесецу за претходни мјесец
- ЕБД - до 18. у мјесецу за претходни мјесец

Рок за достављање ревидираних података је мјесец дана након рока за прелиминарне податке. Подаци за јануар достављају се са неколико дана закашњења због неопходних годишњих прерачунавања података.

Обухват мјесечног истраживања по економским дјелатностима

Индекс обима индустријске производње (ИПИ) обухвата дјелатности које су разврстане у сљедећа подручја КД БиХ 2010:

- В - Вађење руда и камена
- С - Прерађивачка индустрија
- D - Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом.

Сагласно ЕУ STS пропису бр. 1165/98 и 1893/2006 сљедеће дјелатности не улазе у обрачун индекса индустријске производње:

Област 36 - Сакупљање, пречишћавање и снабдјевање водом
Грана 35.3 - Производња и снабдијевање паром и климатизација

Агрегати главних индустријских група (ГИГ)

Индекси за ГИГ агрегате израчунавају се на истим методом као и индекси по дјелатностима, само се производи групишу према претежној употреби производа унутар области и гране дјелатности из класификације КД БиХ 2010 (ЕУ NACE Rev.2). За израчунавање индекса за ГИГ агрегате (ЕУ MIGs) примјењују се нове дефиниције ради усклађивања са статистичким стандардима ЕУ.

AI **Производи за међуфазну потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 и 27.9

AE **Енергија:** области КД БиХ 2010: 05, 06, 19 и 35 (искључујући 35.3)

BB **Капитални производи:** области и гране КД БиХ 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 и 33

CD **Трајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 и 32.2

CN **Нетрајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 и 32.9.

Приказивање серија индекса

У складу са препорукама Eurostata, десезонирање и календарско прилагођавање се врши методом TRAMO-SEATS у DEMETRA окружењу на мјесечној серији изворних индекса индустријске производње.

Продужавање серије индекса додавањем нових мјесечних запажања за сваки идући мјесец може, због карактеристика

of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by NIP BiH 2010. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH and Brcko District.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- *FZS FBiH – by the 17th in a month for the previous month*
- *RZS RS - by the 19th in a month for the previous month*
- *EBD - by the 18th in a month for the previous month*

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- *B - Mining and quarrying*
- *C - Manufacturing*
- *D – Electricity and gas supply*

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

*Division 36 - Water collection, treatment and supply
Group 35.3 – Steam and air conditioning supply*

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

AI **Intermediate goods:** *the KD BiH 2010 divisions and groups: 07 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9*

AE **Energy:** *the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (exl. 35.3)*

BB **Capital goods:** *the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33*

CD **Consumer durables:** *the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2*

CN **Consumer non-durables:** *the KD BiH 2010 divisions and groups: 10.1 – 10.5, 10.7, 10.8, 11, 12, 13.9, 14, 15, 18, 20.4, 21, 32.3, 32.4 and 32.9.*

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices.

Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics,

примијењене методе, проузроковати исправке већ објављених десезонираних и календарски прилагођених индекса за неколико мјесеци уназад.

Десезонирани индекси

Појам десезонирани индекси подразумева да су подаци прилагођени за сезону и календарске дане. У складу с препорукама Eurostata подаци који се упоређују с подацима од претходног мјесеца (мјесечно поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентују се у десезонираном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Календарски прилагођени индекси

Појам календарски прилагођени индекси подразумева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. У складу с препорукама Eurostata подаци који се упоређују с подацима од истог периода претходне године (годишње поређење према терминологији и пракси Eurostata) презентирају се у календарски прилагођеном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 * Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.ba * Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Зденко Милиновић
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Саопштење приредили: Наташа Лучић, Фахир Канлић, Белма Месиховић, Радомир Мутабџија и Милка Јанковић
Prepared by: Ms. Nataša Lučić, Mr. Fahir Kanlić, Ms. Belma Mesihović, Mr. Radomir Mutabdžija and Ms. Milka Janković

Штампа: 30 примјерака
30 copies printed

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету.
First Release data are also published on the Internet
